

Stranding i Stenbjerg – og forholdet til andre lande **Stranding og redningsvæsen - Stenbjerg**

Fag: Historie, religion

Klassetrin: 6.-9. Klasse

Årstid: Hele året.

Kort om forløbet:

Eleverne skal aktiveres med udgangspunkt i hændelser, som har fundet sted i Stenbjerg. De arbejder med begreberne: *krig – fred – besættelse* med udgangspunkt i strandingen i 1904.

Formål:

Eleverne skal ved at beskæftige sig med strandingen få bedre kendskab til perioden omkring århundredeskiftet, samt forholde sig til næstekærlighed og forholdet til de fremmede.

Sted:

Stenbjerg landingsplads og redningsmuseet.

Forberedelse:

Eleverne skal have beskæftiget sig med emnet, f.eks. ved at læse pp 82-88 (om indre mission) i Jens Aage Povlsen: "Hit med historien", Gyldendal 2005 (for 7. Klasse)
I Carsten Bo Madsen et al "Liv og religion" for 5. Klasse, Gyldendal 2005 kan man på pp 44-53 læse om "Skal man hjælpe", om næstekærlighed førhen og i dag.

Læreren må sørge for, at baggrundsteksten er til rådighed.

Hvad skal du bruge:

Målebånd/tommestok, notatblok, stopur (er i de fleste mobiltelefoner), laminerede tekstark, arbejdsark (bilag 1)

Hvor lang tid tager undervisningen:

Ca. 2 timer

Sådan gør du:

Besøg redningsmuseet (åbner hver dag kl. 10):

Redningsaktionen i 1904 læses/fortælles. Find i udstillingen fotografiet fra den protokol, hvor redningsaktionen er omtalt.

Museet for Thy og Vester Hanherred

Stenbjerg fik redningsstation i 1894. Find i udstillingen ud af, hvorfor det skete netop på dette tidspunkt. (22/11 1893 druknede 48 fra fiskerlejer i Thy). Mål længden på redningsbåden.

Ved siden af redningsbåden er der redningsveste og en tavle med **Anvisning til Skindødes Behandling**, hvor der er regler for oplivningsforsøg. Brug tavlen eller en bog og forbered demonstration af et oplivningsforsøg.

Først i 1930 blev redningshuset flyttet ned til landingspladsen. Før den tid lå den oppe ved kirken. Find telefonen i redningshuset og forestil dig dengang, der ikke var telefon. Så måtte man løbe op til kirken for at slå alarm, hvis man så et strandet skib. Tag tid på, hvor lang tid det tager at løbe op til kirken.

Baggrund:

Efter bombardementet af København i 1807 var englænderne forhadte i Danmark. Amtmanden i Thisted Amt omtalte dem således i 1807 som "Verdens Tyranner, Engellænderne, dette Folk, der endnu ikke var mættet af Blod". Hele teksten til amtmand Fayes opråb kan findes i "Historisk Aarbog for Thisted Amt" 1937 s. 338-42 (findes på www.thistedmuseum.dk under Historisk Årbog). Thy havde en vigtig placering for udførsel af korn til Norge under krigen. Derfor fik amtmanden bygget skanser i Klitmøller, Vigsø og Thorup Strand for at beskytte udslibningen af korn. De første skanser blev bygget i 1808 og blev udbygget 1811.

Med krigen i 1848-50 og 1864 svingede antipatien over til at omfatte det tyske/prøjsiske. Flyverbegravelsen i Stenbjerg i 1944 afspejler sympatien for englænderne/de allierede, men den viser også, hvordan samarbejdspolitikken indebar omgang med besættelsesmagten.

I 1852 oprettede man "Det Nørrejyske Redningsvæsen" og anlagde langs hele vestkysten små redningsstationer med jævne mellemrum. Redningsvæsenet er et eksempel på, hvordan man i fredstid hjælper nødstedte uanset nationalitet.

Læs om redningsmuseet her: http://www.skovognatur.dk/NR/rdonlyres/F4F55235-689C-45E5-BABE-90C839DE740E/7345/web_Stenbjergfolder1.pdf

Om Stenbjerg, Skov- og Naturstyrelsen Thy folder:

http://www.skovognatur.dk/NR/rdonlyres/57820170-E44B-40C7-BB25-A4008427A55C/0/StenbjergiThy_Final_L126.pdf

Om redningsstationer: http://www.northseatrail.org/show_single_article.php?article_id=2859&lang=uk

Museet for Thy og Vester Hanherred

Stranding ved Stenbjerg 1930, foto Museet for Thy og Vester Hanherred

Fælles mål2 (uddrag):

Historie, efter 9. Klassestrin:

- karakterisere forskellige typer af ind- og udvandring og diskutere kulturmødets positive og negative sider
- kunne sammenligne egne livsbetingelser med foregående slægtleds og diskutere, hvilke forhold der er ens, hvilke der er forskellige og baggrunden herfor

Kristendomskundskab, efter 6. Klassestrin:

- give eksempler på sammenhænge mellem værdier, normer og adfærd
- udtrykke sig om, hvad det vil sige at være menneske, samt hvilken betydning tro kan have for livsopfattelsen

Forslag til videre arbejde:

Man kan arbejde videre med vækkelserne, se f.eks. "Liv og religion" 7/8, Gyldendal 2008, pp 152 – 155

I kan også arbejde med undervisningsforløbene "Besættelsen i Stenbjerg" og "Englandskrigen i Stenbjerg" samt "Skal man hjælpe sin næste"

Kontaktinformation:

Redningsmuseet har åbent hver dag kl 10 – 17 om sommeren (ingen opsyn eller rundvisninger)

Forfatter:

Svend Sørensen [thistedmuseum@mail.tele.dk]

www.thistedmuseum.dk

Keywords:

Stranding, redningsmuseum, redningsvæsen, førstehjælp, fjendebillede, historie, kristendomskundskab, religion

Baggrundstekst

Redningsaktion i Stenbjerg i 1904

Tekst af Svend Sørensen fra webstedet 1001 Fortælling

(http://www.kulturarv.dk/1001fortaellinger/da_DK/stenbjerg-landingsplads):

Det var en tåget morgen den 10. marts 1904, da redningsstationen i Stenbjerg fra en fisker fik melding om, at et skib var strandet 250 m fra land. Klokkeren var 7.30, opsynsmanden sendte straks bud efter de 12 redningsmænd og heste til at trække redningsbåden. En halv time senere forlod båden redningshuset, som dengang lå midt i byen. Omkring kl. 9 kunne båden sættes i vandet og komme besætningen på dampskibet "Marie" af Kiel til undsætning. Alle 16 mand blev taget over i båden og reddet i land. Hver redningsmand havde tjent en dagløn på 15 kr. - mange penge dengang. Redningsstation blev oprettet i 1894, og omkring år 1900 var der én redningsaktion om året. I 1931 flyttede man redningshuset ned til landingspladsen.

Museet for Thy og Vester Hanherred